

Uralkodók, harcosok és a tudomány hősei Nők, akik megváltoztatták a világot

A múlt folyamán a gyengébbik nem nagyon sok esetben elnyomás alá került. Szerencsére számos üdítő kivétel akadt, akik bebizonyították, hogy a nőknek ugyanannyit ér a véleményük bármilyen kérdés kapcsán, mint a férfiaknak. Kleopátra, Jeanne d'Arc vagy Marie Curie is kitűnő példái ennek.

Sajnos a történelemben a hierarchiák végén igen sokszor a nők álltak, és nem kedvezett a helyzetüknek a patriarchális társadalom sem, amikor is a hatalmat nagyrészt a férfiak irányították. Természetesen az uralkodók mellett voltak uralkodónők is, de bizony sok esetben csak azért, hogy utódot szüljenek, és alig volt beleszólásuk az eseményekbe. Persze ez megint korszakról korszakra változott, és függött attól is, hogy melyik történelmi szakaszban éltek a nők és pontosan hol. Ugyanis számos olyan nőt ismerhetünk a történelemből, akik megváltoztatták azt és nagyobb hatalmat szereztek, mint a férfiak.

Egyiptom trónján

Egyiptomban az asszonyok sokkal több joggal rendelkeztek, mint az ókorban máshol, és fontos pozíciókat is betölthettek, ellentétben az ókor más társadalmaival.

A házasság során a nő is választhatott magának párt, és nem dönthették el helyette, hogy ki legyen a férje. Ráadásul, ha úgy adódott, akkor szabadon el is válhatott a férfitől, és abszolút nem bélyegezte meg emiatt a társadalom. Sőt, a nők lehettek sörfőzők, papnők, üzletasszonyok, és megtanulhattak írni, valamint olvasni is. Természetesen akadtak olyan hölgyek, akik ágyasok is voltak, de nem pusztán szexuális szolgáltatást nyújtottak, hanem nagyon jó beszélgetőpartnerek hírében álltak, továbbá szöttek, fontak és egyéb házimunkákat is megcsináltak. Az uralkodónők is szépen alakították át a történelmünket, ezért nem meglepő, hogy gyakran ábrázolták őket a falfestményeken.

Nofertiti jelentősen befolyásolta férje, Ehnaton fáraó döntéseit, és társuralkodóként tartották számon

nyeken. Sőt, Egyiptomnak több istennője is volt, akik fontos szerepet játszottak a mitológiában. Ízisz volt a termékenység istennője, míg Hathor

A leghíresebb ókori nő VII. Kleopátra volt, aki Kr. e. 51 és Kr. e. 31 között uralkodott

a szerelemé és a szépségé. Neithet istennő a harc és a vadászat megtestesítője volt a történetekben, holott más társadalmakban ez a szerepkör a férfiaké volt. Visszatérve az uralkodókra, több olyan női fáraó is létezett, aki jelentősen átalakította a társadalmat és a történelmet. Hatsepszut a XVIII. dinasztia ötödik fáraója volt, és 22 évig uralkodott.

Ebben az időszakban virágzott a kultúra, és Hatsepszut a lázadásokat sikeresen leverte és megfékezte. Az uralkodó nő igazgatta a kereskedelmet, és számos építkezés is köthető a nevéhez, mint például a karnaki Vörös Szentélyé, valamint több templomot is restaurált. Az egyik legmonumentálisabb műve Deir el-Bahri temploma,

amely szerencsére fennmaradt az utókor számára, és turisták ezrei látogatják meg évente. Egy másik ismert uralkodónő Nofertiti volt, aki jelentősen befolyásolta férje, Ehnaton döntéseit, és

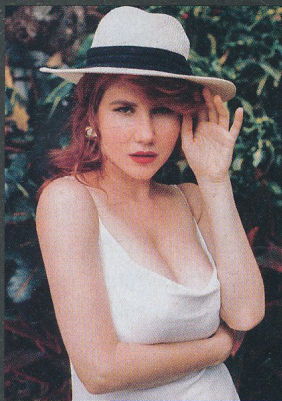
társuralkodóként tartották számon. A fennmaradt iratok, ábrázolások és tárgyak alapján sejtethető az is, hogy szinte már istennőként tisztelték, aki Alsó- és Felső-Egyiptom Asszonya volt. A leghíresebb nő viszont kétségtávon kívül VII. Kleopátra volt, aki Kr. e. 51 és Kr. e. 31 között uralkodott. Kleopátra óriási csáberővel rendelkezhetett, de nem feltétlenül külseje, hanem intelligenciája és kisugárzása miatt. Hatással volt Julius Caesarra, akivel szeretők lettek, pedig 30 év korkülönbség volt köztük. Férjeire és más uralkodókra is olyan benyomást tett, hogy azok készek voltak területeket és hatalmat adni a kezébe, míg végül ő lett a Királyok Királynője, ami az egyik legrangosabb cím. A nők istenítették és utánozták ruháját, valamint hajviseletét is, így még az akkori divatra is hatást gyakorolt.

Akik még a férfiaknál is erősebbek

Igazán harcias és erős nők számos birodalomban feltűntek az évezredek alatt, de a viking nők igazi amazonok voltak. Az északiaktól rettegetek az angolok, a franciák és az írek is, ugyanis a véres harcok során rendre foglalták el a területeiket a seregeikkel. A portyázásokban azonban nem csak férfiak vettek részt, hanem nők is, és abszolút nem volt rájuk igaz a „gyengébbik nem”

elnevezés. A viking nők harcedzettek voltak, jól forgatták a kardot és a pajzsot. Az egyik leghíresebb női viking harcos *Lagertha* volt, aki a legendás hős és viking vezér, *Ragnar Lothbrok* felesége volt. A sagák és egyéb iratok beszámolnak az uralkodásukról, a harcaikról és a tetteikről. Lagertha méltó uralkodónő volt, akit egyben „Pajzsszűznek” is hívtak, ami nem a szexualitására utal, hanem becsületességére és erejére. Egy 12. századi dán író és krónikás, *Saxo Grammaticus* így említi: „*Lagertha törekény alkatú volt, de páratlan lélekjelenléttel rendelkezett. Körbe-körbe száguldott, és az ellenség háta mögé repült, váratlanul érte őket, és ettől azok pánikba estek.*” A több évig tartó portyák alatt még a nagyobb testű férfi ellenfeleit is sikeresen legyőzte, így méltán híressé tette az ereje és leleményessége. Lagertha később gyermekeket szült Ragnarnak, de később elváltak. A nőt földi Valkűrnek titulálták egyesek a valkűrök a skandináv mitológiában Odin istenség női szolgálói voltak, és a csatában elesett harcosokat a Valhallába – a viking Mennyországba – vitték

Titkos ügynökök szoknyában

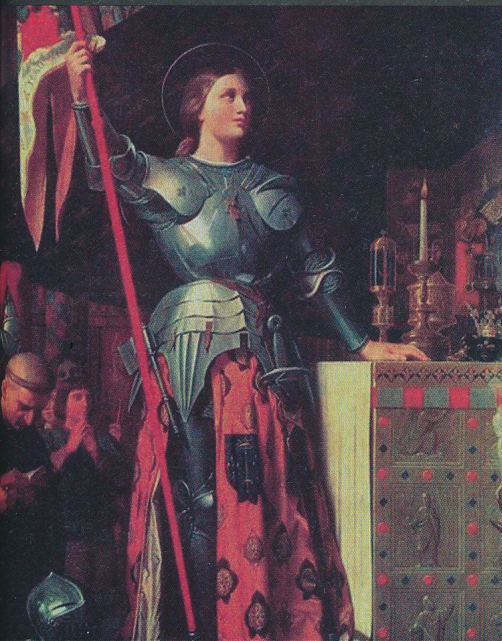
A nők nem csak intelligenciájukkal, erejükkel és hatalmukkal, de természetesen csáberejükkel is befolyásolták a történelmet. A vonzó külsőt aztán a kémkedésben is használták,

melynek ékes példája a 39 éves *Anna Chapman*. Az orosz hölgyet 2010-ben tartóztatták le az Egyesült Államokban, mert egy kémhálózat tagja volt és csáberejét latba vetve információkat szerzett Moszkvának. Egy kémcsere-program keretében végül hazatérhetett, és sztárként ünnepelték, aki még a divatlapok címlapjára is felkerült szépsége miatt.

madta a francia területeket, amikor az országnak nem volt királya. VII. Károlynak Reimsbe kellett volna mennie, hogy megkoronázzák, de azt is elfoglalták az angolok. Ekkor kereste fel az akkor már 16 éves Jeanne, aki azt mondta neki, hogy Isten mellette áll, és ő az igazi trónörökös. Az egyszerű parasztlány megkérte a leendő királyt, hogy adjon számára sereget, hogy visszafoglalja a kulcsfontosságú városokat, többek között Orleáns-t. Miután meggyőződtek a lány tisztaságáról – azaz szüzességéről – és elhivatottságáról, megkapta a kért sereget, és vezetésével elindultak visszafoglalni Orleáns-t. Jeanne férfi öltözetbe búj, levágatta a haját, ügyes volt a stratégiában, és olyan benyomást tett a katonákra, hogy mindenki valódi csodának és Isten szószólójának tartotta őt. A lánynak megrendíthetetlen hite volt, és bár részt vett a harcokban, soha nem ölt meg senkit. Elég gyorsan visszaszerezte Orleáns-t, így számos parancsnok támogatta őt a későbbi csatákban is. A további francia városok visszafoglalása után VII. Károly bevonulhatott Reimsbe, ahol végül 1929-ben megkoronázták. Egy évvel később Jeanne-t Compiègne-ben elfogták a burgundiak, de a király nem váltotta ki pénzért – ami akkoriban szokás volt –, így végül az angolok tették meg ezt a lépést, akik az egyházi hatóságokhoz vitték. A papság boszorkányság vádjával máglyahalálra ítélte, és hamvait a Szajnába szórták, hogy senki se őrizzze meg azokat ereklyének. Az orleáns-i szüz tehát óriási sikereket ért el, megváltoztatta a harcállások menetét, és hű volt országához, de a király végül nem mentette meg az életét. Jeanne d'Arc legendás alakká vált a következő évszázadokban, hatással volt a nyugati kultúrára, és 1920-ban Franciaország védőszentjé avatták.

Elsőrangú elmék

A tudományok előretörésével egyre több ember vetette bele magát a különböző területek kutatásába. Az 1821-ben született *Elizabeth Blackwell* volt az első nő, aki orvosi egyetemet végzett az Egyesült Államokban. Amikor jelentkezni kezdett az oktatásokra, azonnal el kellett viselnie a nemével szembeni előítéleteket, amelyek egész pályafutása során megmaradtak. Végül a Genfi Főiskolára vették fel, és 1847-ben el is végezte azt sikeresen. Miután diplomáját megszerezte, és doktori értekezést publikált a tifuszciklusról, megalapított egy egészségügyi intézményt, és előadásokat kezdett tartani a lányok oktatásának fontosságáról. A legnagyobb tudósok között tartják számon a lengyel *Marie Curie*-t (1867-1934), aki a Sorbonne Egyetemen tanult és az ottani fizikai laboratórium vezetője lett. Mivel az 1900-as évek elején járunk, akkoriban még a nők nem tanítottak természettudományokat az egyetemeken. Marie igazi úttörőnek számított, ugyanis nagy szerepet játszott a radioaktivitás kutatásában. Munkája elismeréseként 1903-ban Nobel-díjat kapott. Említsünk más szak-

Jeanne d'Arc-nak megrendíthetetlen hite volt, és bár részt vett a harcokban, de soha nem ölt meg senkit

el. Lagertha tehát megtestesítette az erőt és a hatalmat, továbbá a gyengédséget és a nőiességet is egyben. Talán ugyanez lehet igaz egy másik korszak hősnőjére – még ha nem is volt olyan „vad”, mint viking társa –, Jeanne d'Arc-ra is. Az 1412-ben született francia lánynak már 12 éves korában látomásai és víziói voltak, amikor is úgy vélte, hogy Isten, Mihály Arkangyal, Szent Margit és Alexandriai Szent Katalin szólak hozzá. A hangok és látomások biztatták őt, tanácsokkal látták el és különböző feladatokkal. A lány idejében Anglia a burgundiakkal szövetségbe megtá-

A legnagyobb tudósok között tartják számon a lengyel Marie Curie-t

területet is: még el sem végezte a főiskolát, de a 21 éves *Tiera Guinn* a NASA számára egy olyan rakéta megépítésében vesz részt, amely a valaha készült egyik legnagyobb és legerősebb lehet a fejlesztések területén. Sorolhatnánk még a listát, hogy hány tudós nő járult hozzá az emberiség fejlődéséhez és a világ jobbatételéhez. A legbefolyásos nők között vannak elnökök, üzletasszonyok és aktivisták is. A múlt előítéleteihez képest mára a helyzet szerencsére változott, és a nők a modern világban a legtöbb helyen már egyenrangúak a férfakkal.

MISKOLCILÁSZLÓ